

CASTELLS CATALANS

TAMARIT

Nom del castell: Tamarit

Data de construcció: segle XI

Municipi: Tarragona

Comarca: Tarragonès

Altitud: 17 m

Coordenades: E 362545.2, N 4554726.3 (ED50 UTM 31N) Longitud: 1° 21' 40.61" Latitud: 41° 7' 49.29" (GPS)

Com arribar-hi: cal sortir de l'autopista A7 a la sortida Torredembarra-Altafulla, dirigir-se a Altafulla i seguir l'antiga N-340 fins on hi ha la indicació del càmping Tamarit. Des d'aquí cal anar a buscar la línia de costa on hi ha el castell.

Alguns historiadors han atribuït un origen islàmic al lloc de Tamarit. Al s. XI constituïa una castellania del comtat de Barcelona. Una de les primeres notícies data del 1049, quan Bernat Sendred de Gurb va vendre la castellania al comte barceloní Ramon Berenguer I. Aquest, al seu torn, entre el 1050 i el 1053 la infeudà a Sunyer, amb l'obligació de residir a la fortalesa, al voltant de la qual es formà un nucli de poblament, i de lliurar-li la

meitat de les captures de peix i corall que pogués fer. Aquesta darrera condició testimonia la importància del port de Tamarit en època medieval, amb un actiu comerç, fet que li donà el dret de cobrament de l'impost de la lleuda (impost que gravava l'entrada de mercaderies a les ciutats i viles on hi havia mercat). Recuperats els drets sobre el castell per part del comte de Barcelona, aquest, el 1060, l'infeudava a Bernat Amat de Claramunt, els descendents del qual senyorejaren el lloc fins al final del s. XIII en qualitat de feudataris i comdors (auxiliars del comte en el govern i l'administració) dels comtes de Barcelona.

Els Claramunt van subinfeudar la fortalesa a diversos personatges, i vers el 1250 es documenta a l'indret una família de cavallers cognomenats Tamarit com a castlans del castell. Cap a mitjan s. XIV, el domini del castell passava a mans del baró Francesc de Vallgornera, el qual el va vendre a la mitra de Tarragona, que en conservà la jurisdicció fins al s. XIX, moment en què el poble de Tamarit

era abandonat a causa de les febres palúdiques ocasionades per l'entollament de les aigües del Gaià.

A l'inici del s. XX, un particular va comprar el castell, que fou restaurat i habilitat com a residència.

A l'interior del castell hi ha l'església de Santa Maria, una de les parròquies més antigues del Baix Gaià. Esmentada per primer cop en una butlla del 1154, se sap, per diversos documents del s.XIII, que disposava d'un rector o clergue propi per als oficis litúrgics, i tenia com a sufragànies les esglésies de Santa Margarida de la Riera de Gaià i Sant Jordi d'Ardenya.

El castell

De tot el junt d'edificacions que componen el recinte del castell, centrades per una plaça i envoltades d'una muralla, destaca, d'època romànica, una gran torre de planta quadrangular situada al costat de l'església; feta amb carreus molt ben escairats de mida mitjana, es pot datar entre els ss. XII i XIII. La

resta de construccions poden ser ja gòtiques, fins i tot posteriors, a causa de les nombroses restauracions que s'hi han dut a terme.

L'església

És un edifici del s. XII format per una nau de planta rectangular capçada per un absis carrat, al qual es van afegir sengles capelles a cada costat en època tardana. Una volta de canó apuntat cobreix la nau, mentre que l'absis, precedit d'un arc presbiteral, té una volta de creueria d'època posterior. Conserva diverses finestres de doble esqueixada, algunes ara tapiades. A la capella situada a la dreta de l'absis, dedicada a sant Jaume, hi ha una làpida sepulcral de marbre blanc amb l'epitafi d'Arnau de Tamarit, fundador de la capella i mort el 1282.

Nota: extret del volum *Tarragonès de la Catalunya Romànica* d'Editorial Pòrtic, juny de 2000.

Jordi Gironès Vilardebò
Gener de 2011